

„X”

(„KAPPA”)

VIHKO

J. A. HOBSON. „IMPERIALISMI”

„*Imperialismi*”. J. A. Hobsonin tutkielma (1
(Lontoo 1902) ³⁸.

s. 4. Todellinen kolonisaatio on sitä, että emämaan asukkaita siirtyy autioon asumattomaan maahan ja että he vievät sinne oman kulttuurinsa, mutta muiden kansojen alistaminen on jo todellisen nationalismin puitteiden rikkomista („*debasement of this genuine nationalism*”) („*spurious colonialism*”), tämä on jo imperialistinen ilmiö. Esi-merkkinä oikeasta siirtoasutuksesta on Kanada ja Australaasian itsehallinnolliset saaret.

s. 6. „*Uutta nykyaikaisessa* imperialismissa, jos tarkastellaan sitä poliittiselta kannalta, on pääasiallisesti se, että sen ovat omaksuneet *u s e a t* kansat. NB
Käsitys, että on useita kilpailevia imperiumeja; on oikeastaan nykyaikainen käsitys.”

s. 9. „Nationalismi on suora leveä tie *internationa-
lismiin*, ja jos siinä esiintyy mutka, niin meillä on oikeus epäillä, että sen luonnetta ja tehtäviä vääristellään. *Sellaista v ä ä r i s t e l y ä on imperialismi*, II
jolloin kansakunnat astumalla kivuttoman assimiloitumisen rajojen yli muuttavat erityyppisten kansallisuuksien terveän stimuloivan kilvoittelun ryövärimäiseksi kilpailevien imperiumien keskinäiseksi tais-
teluksi.”

ss. 17—18. Brittiläisen imperiumin ydinosan muodostaa 40-miljoonainen väestö, jonka asuma-ala on 120 tuhatta neliömailia. Yksistään viime *miespolven* aikana Brittiläisen imperiumin valta-alueiden lisäkasvu = 4 754 000 neliömailia ja 88 miljoonaa asukasta.

s. 19. Britannian siirtomaat ja siitä riippuvaiset valtiot v. 1900 = 13 142 708 neliömailia ja 366 793 919 (*) asukasta.

NB: Hobson on laskenut mukaan „protektoraatit” (Egyptin, Sudanin ja muut), joita Morris ei ole huomoinut!!

(*) Hobson siteeraa tässä Morrisia, II, 87, ja *R. Giffeniä*: „Imperiumimme osien suhteellinen lisääntyminen”, Siirtomaainstituutissa pidetty esitelmä, tammikuu 1898.

(Edelleen „The Statesman’s Year-Book” vuodelta 1900.)

s. 20. Vuosina 1884—1900 Brittiläiseen imperiumiin liitettiin 3 711 957 neliömailia (siinä luvussa Sudan y.m.) ja niiden 57 436 000 suuruinen väestö*.

2) ss. 21—22. Saksassa Saksan siirtomaatarvetta käsittelevä kirjallisuus sai alkunsa 70-luvulla. „Saksalaiselle Etelämerten kauppaja- ja plantaasiyhtiölle” annettiin vuonna 1880 ensimmäisen kerran virallista apua. Samalle kaudelle ajoittuu myös „Saksan ja Samoan yhteys”, mutta varsinaista imperialistista politiikkaa alettiin harjoittaa Saksassa vuodesta 1884, jolloin syntyivät Afrikan protektoraatit ja Saksaan liitettiin Oseanian saaret. Seuraavien 15 vuoden kuluessa Saksan vaikutuspiiriin joutui siirtomaissa 1 000 000 neliömailia ja niiden 14 000 000 asukasta. Suurin osa alueista on tropiikissa, valkoihoisia on vain muutama tuhat.

Aivan 80-luvun alussa Ranskassa elävöityi entinen kolonialistinen henki. Sitä julistanut vaikutusvaltaisain taloustieteilijä oli Leroy-Beaulieu. Vuonna 1880 laajennettiin valta-alueita Senegalissa ja Saharassa ja muutamia vuosia myöhemmin Ranskaan liitettiin Tunisia, v. 1884 Ranska osallistui aktiivisesti Afrikasta käytyyn taisteluun ja lujitti samanaikaisesti valtaansa Aasiassa: Tonkinissa ja Laosissa. Sitten vuoden 1880 Ranska on ottanut haltuunsa 3¹/₂

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 247. Toim.

miljoonaa neliömailia 37-miljoonaisine asujaimistoineen, miltei yksinomaan troopillisissa ja subtroopillisissa maissa, jotka ovat alempien rotujen asumia eivätkä sovellu ranskalaisille siirtolaisille.

Italia kärsi v. 1880 tappion Abessinian retkellään, ja sen imperialistiset pyrkimykset ovat valuneet hiekkaan. Sen valta-alueet Itä-Afrikassa rajoittuvat Eritrean ja Somaalin suojelualueeseen.

Vuosien 1884—6 Afrikan sopimuksen perusteella *Portugalille* annettiin laaja Angolan alue ja Kongon rannikko, ja v. 1891 sen valtiolliseen valvontaan siirtyi huomattava osa Itä-Afrikkaa.

Kongon vapaavaltiota, joka siirtyi v. 1883 *Belgian* kuninkaan haltuun ja on siitä pitäen huomattavasti pyörinyt, täytynee pitää palana, jonka Belgia on kahmaissut taisteltaessa Afrikasta. (3

Espanja on syrjäytetty maailmanjakotaistelusta.

Hollanti ei osallistu nykyisin imperialistiseen taisteluun; sillä on vanhastaan huomattavia alusmaita Itä- ja Länsi-Intiassa.

Venäjä on pohjoismaista ainoa, joka harjoittaa imperialistista politiikkaa, ja sen ponnistusten tarkoituksena on etupäässä Aasian valloittaminen, ja joskin sen kolonisatio on luonnollisempaa ja tapahtuu valtakunnan rajoja laajentamalla, se joutuu pian vastakkain muiden suurvaltojen kanssa Aasian jakoa koskevassa kysymyksessä.

s. 23. Euroopan valtioilla + Turkilla + Kiinalla + Amerikan Yhdysvalloilla, joiden yhteinen pinta-ala on 15 813 201 neliömailia ja asukasluku 850 103 317, on kaikkiaan 136 siirtomaata, joiden pinta-ala on 22 273 858 neliömailia ja asukasluku 521 108 791 (lainattu kokonaan Morrisilta, II, 318, minkä Hobson on muuten osoittanutkin).

ss. 26—27. „Euroopan tärkeimpien maiden ekspansio vuodesta 1884 alkaen”*:

Englanti (ks. s. 20)	3 711 957	neliömailia	57 436 000	
Ranska	3 583 580	”	”	36 553 000 (asukasta)
Saksa	1 026 220	”	”	16 687 100

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 247. Toim.

Venäjä (?) 114 320 neliömailia (?) 3 300 000 (asukasta)
 (ne ovat Hiva + Buhara) (ne = Hiva + Buhara)
 Venäjä ((Hiva (1873), Buhara (1873*), Kvantung (1898),
 Mantshuria (1900)))

Vaikka otsikossa onkin „vuodesta 1884 alkaen”,
 Hobson on ottanut laskuihin sekä Hivan että Buharan

Belgia (Kongo)	900 000	30 000 000
Portugali (Angola, 1886; Itä-Afrikka, 1891 y.m.)	800 760	9 111 757

NB NB: *Hobson* esittää lisäksi, ss. 28—9, 2 Afrikan karttaa, vv. 1873 ja 1902, osoittaen havainnollisesti Afrikan jaon edistymisen).

4) s. 34: *Prosentuaalinen arvosuhde:*

s. 37

Keski- arvot vuodelta	Ison-Britannian tuonti		Ison-Britannian vientii		Keskiarvot nelivuotiskausit- aiq	Prosenttisuhde Ison-Britannian vientii siirto- maihin etc.	
	ulko- mailta	Britannian alus- maista	ulko- maihin	Britan- nian alus- maihin		vientii siirto- maihin etc.	tuonti siirto- maista etc.
1855—59	76. ₅	23. ₅	68. ₅	31. ₅	1856—59	46. ₅	57. ₁
60—64	71. ₂		66. ₄		60—63	41. ₀	65. ₄
65—69	76. ₀		72. ₁		64—67	38. ₅	57. ₆
70—74	78. ₀		74. ₄		68—71	39. ₈	53. ₅
75—79	77. ₉		66. ₅		72—75	43. ₆	54. ₀
80—84	76. ₅		65. ₅		76—79	41. ₇	50. ₃
85—89	77. ₁		65. ₀		80—83	42. ₅	48. ₁
90—94	77. ₁		67. ₆		84—87	38. ₅	43. ₀
95—99	78. ₄		66. ₀		88—91	36. ₅	39. ₇
					92—95	32. ₄	36. ₆
					96—99	32. ₅	34. ₅

s. 38. *Vuonna 1901, joulukuu mukaan luettuna:*

Ulkomaat	(miljoonaa punttaa)		Tuonti sieltä		Vienti sinne	
				%		%
Brittiläinen Intia			417. ₆₁₅	= 80	178. ₄₅₀	= 63. ₅
Australaasia			38. ₀₀₁	= 7	39. ₇₅₃	= 14
Kanada			34. ₆₈₂	= 7	26. ₉₃₂	= 9. ₅
Brittiläinen Etelä-Afrikka			19. ₇₇₅	= 4	7. ₇₉₇	= 3
Muut brittiläiset alusmaat			5. ₁₅₅	= 1	17. ₀₀₆	= 6
			7. ₀₈₂	= 1	10. ₅₆₁	= 4
			522. ₃₁₀	= 100	280. ₄₉₉	= 100

* Näin on Hobsonilla. Pitää olla 1868. *Toim.*

s. 39. Imperiumin ja Ison-Britannian kaupankäynti (5)

(tuhansissa):

	Keskimaarin vuodessa	Koko tuonti punnissa	Tuonti Britan- niasta	Tuonti Britan- niasta % : % : ssa	Koko vientii punnissa	Vienti Britan- niaan punnissa	Vienti Britan- niaan % : % : ssa
1867— 71	Intia	45 818	31 707	69. ₂	56 532	29 738	52. ₆
	Itsehallin- nolliset siirtomaat	42 612	24 502	57. ₅	42 386	23 476	55. ₄
	Muut siirto- maat	23 161	7 955	34. ₃	23 051	10 698	46. ₄
1892— 96	Intia	52 577	37 811	71. ₉	68 250	22 656	33. ₂
	Itsehallin- nolliset siirtomaat	74 572	44 133	59. ₂	83 528	58 714	70. ₃
	Muut siirto- maat	39 835	10 443	26. ₂	36 626	10 987	29. ₃

Lainattu prof. Fluxin kirjoituksesta „Lippu ja kauppa”, „Journal of the Royal Statistical Society”, syyskuu 1899, LXII nide, ss. 496—498.

s. 48. „Britanniasta kotoisin olevat siirtolaiset muodostavat yhteensä vain pienen osan väestöstä; tämä osa on huomattavasti pienennyt imperialistisen ekspansion viime vuosina. Brittiläisiin alusmaihin siirtyy hyvin vähän siirtolaisia, ja uuden imperialismiin kaudella hankittuihin maihin heitä on siirtynyt prosentuaalisesti mitättömän vähän”...
vuodesta 1884 siirtolaisuus vähenee*:

1884... 242 179 (siinä luvussa Yhdysvaltoihin 155 280) ja lisäksi on vähennettävä immigrantit!!

1900... 168 825 (” ” Yhdysvaltoihin 102 797)
(s. 49) (kirjoittaja esittää vuosikausittaiset ja yksityiskohtaisemmat tiedot).

s. 58. (Mr Mulhallin laskelmien mukaan) Englannin ulkomaisten ja siirtomaisten sijoitusten suuruus ja kasvu vuodesta 1862 alkaen oli: (9

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 273. Toim.

Vuosi	Summa punnissa	Vuotui- nen lisäys %:ssa	(miljardeissa frangeissa)		
			Englanti	Ranska	Saksa
1862	144 000 000	...	3.6	—	—
1872	600 000 000	45.6	15	10 (1869)	—
1882	875 000 000	27.5	22	(1880) 15	?
1893	1 698 000 000	74.8	42	(1890) 20	
				27 (1902)	12.5 (1902)
				40 (1910)	35 (1910)
1914	4 000 000 000		(75—100 (1914))	60 (1914)	44 (1914)*

s. 59. „Vuonna 1893 ulkomaille sijoitettu brittiläinen pääoma oli noin 15% Yhdistyneen kuningaskunnan koko rikkaudesta. Lähes puolet tästä pääomasta (770 miljoonaa puntaa) oli sijoitettu ulkomaiden ja siirtomaiden hallituksille myönnettyjen lainojen muodossa; loppusummasta oli suurin osa sijoitettu rautateihin, pankki-, lennätinynnä muihin yleisessä käytössä oleviin laitoksiin, jotka kuuluvat hallitukselle tai ovat sen valvonnassa taikka voimakkaan vaikutuksen alaisia, ja jäännöksestä suurin osa oli sijoitettu maaomaisuuksiin, kaivoksiin tai teollisuuteen, joka on välittömästi sidottu maahan” **.

Lukua 1 698 000 000 on sir R. Giffenin laskujen mukaan pidettävä todellista pienempänä.

(*) s. 59. Sijoitukset: ulkomaiset lainat — 525 milj. puntaa, siirtomaiset lainat — 225, kunnalliset — 20, lainat yhteensä = 770 milj. puntaa. Rautatiet: Amerikan Yhdysvallat — 120 milj. puntaa; siirtomaat — 140 ja muut — 128; rautatiet yhteensä — 388 milj. puntaa. Muut: pankit = 50 milj. puntaa; maaomaisuudet = 100 milj. puntaa; kaivokset etc. = 390 milj. puntaa.

$$\begin{array}{r} \Sigma = 770 \\ 388 \\ 540 \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{r} \Sigma = 770 \\ 388 \\ 540 \end{array}} \right\} 1698$$

s. 60. „Ei ole liioittelua, jos sanotaan, että Ison-Britannian nykyinen ulkopoliittikka on ennen kaik-

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 233. Toim.

** Sama, s. 267. Toim.

kea taistelua pääomansijoituksille edullisista markkinoista.” NB

ss. 62—63. „Menot ovat useimmiten ellei enimmäkseen yleisiä”, saatavat sen sijaan miltei aina yksityisluontoisia... (10

Aggressiivinen imperialismi, joka tulee niin kalliiksi veronmaksajille ja jolla on niin vähän merkitystä teollisuudenharjoittajalle ja kauppiaille, ... on suurten voittojen lähde kapitalistille, joka etsii sijoitusta pääomalleen...

Koko vuositulon, jonka Iso-Britannia saa koko ulkomaan- ja siirtomaankaupastaan, viennistä ja tuonnista sir R. Giffen¹⁾ määrittelee 18 miljoonaksi punnaksi v. 1899, kun lasketaan 2½% koko 800 milj. punnan vuosivaihdolle.” Niin suuri kuin tämä summa onkin, se ei voi antaa selitystä Ison-Britannian aggressiiviselle imperialismille. Sen selittää summa „90 tai 100 milj. puntaa, joka merkitsee pääomansijoituksista saatua puhdasta tuloa” *.

18 milj.
versus
90 milj.

1) „Journal of the Royal Statistical Society”,
LXII nide, s. 9.

Investoijia kiinnostaa se, että maissa, joihin he sijoittavat pääomiaan, pienenisi poliittisista oloista johtuva riski. „Investoivat ja yleensä spekuloiivat kapitalistiryhmät tahtovat niin ikään Ison-Britannian ottavan lipunsa alle muita vieraita alueita saadakseen uusia alueita edullisia pääomansijoituksia ja spekulatiota varten.” NB

s. 63. „Jos kohta investoijan yksityisedut saatavat joutua ristiriitaan yhteisten etujen kanssa ja johtaa tuhoisaksi koituvaan politiikkaan, niin sitäkin suurempina vaarana ovat sellaisen rahamiehen erityisedut, joka investoinneissa on päätekijana. Tavalliset investoijat ovat niin taloudellisessa kuin poliit-

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, ss. 267—268. Toim.

11)

NB

||| tissäkin suhteessa enimmäkseen vain välikap-
paleita suurten rahaliikkeiden käsissä, rahaliik-
keiden, jotka eivät käytä arvopapereita ja osak-
keita niinkään heille korkoa tuottavina sijoituk-
sina kuin *keinotteluvälineinä rahamarkkinoilla.*"

s. 68. „Sellaisia ovat imperialismin hyväksi toimivat konkreettiset taloudelliset voimat: laaja ryhmä löyhästi toisiinsa sidottuja, kauppaa ja teollisuutta ja muita ammatteja harjoittavia henkilöitä, jotka havittelevat edullisia liiketoimia ja hyvätuloisia virkapaikkoja käyttämällä hyväkseen sotilas- ja siviilivirkalaitoksen laajentamista, sotaoperaatiomenoja, uusien alueiden kytkemistä taloudellisen toiminnan piiriin ja niiden kanssa käytävää kauppaa ja näihin operaatioihin tarvittavien uusien pääomien mobilisoimista — ja kaikki he tunnustavat keskeiseksi johtavaksi ja suuntaavaksi voimaksi *yhteisen rahamiehensä* mahdin." („Finanssipääoma".)

s. 72. Sen seurauksena, että Ranska ja Saksa ovat sulkeneet Englannilta pääsyn valtaamilleen markkinoille, Englanti on sulkenut niiltä pääsyn omille markkinoilleen. „Kun imperialismi on karistanut kintereiltään 'vanhanajan ryhmän' poliitikot, jotka saivat nuoruudessaan vapaakauppadoktriinin mukaisen kasvatuksen, se omaksuu julkisesti protektionismin, mitä imperialistisen politiikan pyöristäminen vaatii" (72—73)...

s. 78. Tehtailija ja kauppias tyytyvät käymään kauppaa muiden kansakuntien kanssa, mutta pääomansijoittajat pyrkivät voimiensa takaa „annektoimaan valtiollisesti ne maat, missä heidän spekulatiivisimmat sijoituksensa ovat".

12)

||| Pääomansijoituksesta on hyötyä maalle, sillä se avaa uusia markkinoita kaupankäyntiä varten „ja mahdollisuuksia englantilaiselle yrittäjätoiminnalle". Kieltäytymällä „laajentamasta imperiumia" jätettäisiin maailma muille kansakunnille. „Tästä seuraa siis, että imperialismi ei ole vapaaehtoisesti valittu tie, vaan välttämättömyys" (= imperialistien päätelmä)...

ss. 80—81 (trustit). Vapaasta kilpailusta on seurannut aina „liikatuotanto", se on johtanut hintojen putoamiseen sellaiselle tasolle, joka on poistanut kilpapakentältä heikommat kilpailijat. Ensimmäisenä toimenpiteenä trustia muodostettaessa on kalustoltaan ja sijainniltaan kehnoimpien

tehtaiden sulkeminen, tuotantokustannusten alentaminen siten, että käytetään vain parhaita koneita.

„Teollisuuden keskittyminen 'trusteiksi' rajoittaa samalla sitä pääomien määrää, jota voidaan käyttää tehokkaasti, ja kartuttaa sitä tulojen osaa, josta muodostuu uusia kasautumia ja uutta pääomaa." Trusti syntyy vastamyökkynä liikatuotannolle, sille, ettei sijoitettaisi liian runsaasti pääomaa kyseiselle tuotannonalalle, siksi ei voida käyttää kokonaisuudessaan trustin puitteissa kaikkea pääomaa, jonka trustin osakkaat tahtoisivat päästää kiertoon. Trustit pyrkivät käyttämään liikapääoman „perustamalla samantapaisia laitoksia muille teollisuusaloille kasaten siten entistä enemmän pääomaa ja tehden tavallisille sijoittajille vieläkin vaikeammaksi löytää mahdollisuuksia säästöjensä sijoittamiseen".

(13

ss. 82—4. *Amerikan* kotimarkkinat ovat ylikylälästettyjä eikä pääoma löydy sieltä enää sijoitusmahdollisuuksia.

„Juuri se, että yhtäkkiä on alettu tarvita ulkomaanmarkkinoita teollisuuden valmisteita ja investointia varten, on ollut ilmeisesti syynä siihen, että republikaaninen puolue, johon johtavat teollisuus- ja rahanmiehet kuuluvat ja joka kuuluu heille, on hyväksynyt politiikkansa periaatteeksi ja käytännöksi *imperialismia*. Presidentti Roosevelt ja hänen 'selvän ennaltamääräyksen' ja 'sivilisaatiokutsumuksen' omaavan puolueensa seikkailunomainen intoilu ei saa jotta meitä harhaan. *Imperialismia tarvitsevat misterit Rockefeller, Pierpont Morgan, Hanna, Schwab ja heidän kumppaninsa, ja juuri he sälyttävät sen Lännen suuren tasavallan hartioille. He tarvitsevat imperialismia, sillä he tahtovat käyttää hyväkseen maansa valtiollisia voimavaroja saadakseen sijoitetuksi edullisesti pääomansa, jotka muussa tapauksessa osoittautuisivat tarpeettomiksi.*

NB

Kaupankäynti jonkin maan kanssa ja pääomien sijoittaminen sinne ei vaadi tietenkään tämän maan omistamista, ja Yhdysvallat voisi varmasti saada jokusen määrän liioista tuotteistaan ja pääomistaan menemään Euroopan valtioihin. Mutta useimmiten nämä maat pystyvät varustamaan itse itsensä: useimmat niistä ovat säätäneet tulleja valmisteiden tuonnin

- 14) estämiseksi, ja jopa Ison-Britanniainkin on ollut itsepuolustuksen vuoksi pakko turvautua jälleen protektionismiin. Amerikan huomattavimpien teollisuudenharjoittajien ja rahamiesten täytyy edullisimpia mahdollisuuksia etsiessään suunnata katseensa Kiinaan, Tyynelle merelle ja Etelä-Amerikkaan. Sekä vakaumukseltaan että käytännössä protektionismin kannattajina he tulevat pyrkimään mahdollisimman täydelliseen monopoliasemaan näillä markkinoilla, ja Saksan, Englannin samoin kuin muiden kauppamaiden kilpailu kiihottaa heitä muodostamaan erityiset poliittiset suhteet markkinoihin, jotka ovat heille arvokkaimpia. Kuuba, Filippiinit ja Havaiji ovat vain runsaampaan ateriointiin kiihottavia 'alkupaloja'. Teollisuus- ja finanssimagnaattien voimallinen vaikutus politiikkaan on sitä paitsi vielä erikoinen stimulanssi, joka tehoaa, kuten olemme osoittaneet, Isossa-Britanniassa ja kaikkialla. Imperialistisia hankkeita toteutettaessa valtion menot muodostuvat vielä erääksi valtavaksi rikastumislähteeksi lainoja järjestävinä rahamiehinä toimiville henkilöille, rahanavustuksia saaville laivanrakentajille ja -omistajille, imperialismia varten tarvittavien aseiden ja muiden varusteiden hankkijoille ja valmistajille."

NB

- 15) s. 86. Mitä enemmän tuotantomenetelmät paranevat, omaisuus ja valvonta keskittyy, sitä vaikeampi on kapitalistien „käyttää taloudellisia voimavarojaan voittoa tuottavasti ja sitä enemmän he joutuvat kiusaukseen käyttää hyväkseen omaa hallitustaan saadakseen jonkin kaukaisen takapajuksen maan joko anektointin tai protektoraatin tietä yksityiskäyttöön."

NB

ha ha!
 imperialis-
 min pikku-
 porvarillisen
 arvostelun
 olemus

Ensi näkemältä tuntuu, että tuotanto-voimat ja pääoma ovat kasvaneet kulutusta suuremmiksi eivätkä voi löytää omasta maasta käyttömahdollisuuksia. Imperialismin alkujuri on muka siinä. Mutta... „jos kyseisen maan *kulutajat* lisäisivät kulutusnormiaan tuotanto-voimien kasvua vastaavasti, niin silloin ei olisi tavaroiden eikä pääomien liikanaisuutta, joka huutaa, että markkinoiden löy-

tämiseksi on turvauduttava imperialis-
miin”.

s. 89. „Tuotoksen määrä on ajanmukaisten koneiden kehittämisen ansiosta lisääntynyt jatkuvasti.” Rikkauksia voivat kuluttaa väestö ja pohattojen pikkuryhmä. Väestön kulutuskykyä rajoittaa palkkataso. Rikkaat eivät voi harvalukuisuutensa vuoksi kuluttaa omiin tarpeisiinsa kovinakaan suurta tuotemäärää. „Rikkaista ei tule koskaan niin älykkäitä, että he kuluttaisivat kyllin paljon liikatuotannon ehkäisemiseksi.” Tuotannon tarkoituksena on pääosaltaan „kasaaminen”. Tuotteiden tätä valtaosaa kiidätävä virta „ei ainoastaan osoittaudu yhtäkkiä kykenemättömäksi laajenemaan, vaan alkaa nähtävästi hidastua”.

s. 91. „Tulemme siis johtopäätökseen, että *imperialismi edustaa sinänsä* teollisuuden napamiesten pyrkimyksiä laajentaa uomaa liikarikkauksiensa virralle etsimällä markkinoita *ja investointimahdollisuuksia* ulkomailta niiden tavaroiden ja pääomien sijoittamista varten, joita he eivät voi myydä eivätkä käyttää kotimaassaan.

Ilmeisesti *virheellinen* on nyt oletettamus, että imperialistinen ekspansio olisi kehittyvän teollisuuden pelastamiseksi *väistämätöntä*. Uusien markkinoiden ja uusien pääomansijoitusalueiden löytämistä ei vaadi *teollisuuden kehitys, vaan* kulutuskyvyn KELVOTON JAKAUTUMINEN, mikä haittaa tuotteiden ja pääomien kotimaista käyttöä.”

s. 94. „Uusien ulkomaanmarkkinoiden etsiminen on tarpeetonta: kotimarkkinat kykenevät laajenemaan rajattomasti.”

s. 96. „Tradeunionismi ja sosialismi ovat siis luonnostaan imperialismin vihollisia, sillä ne riistävät 'imperialistisilta' luokilta ne liiat tulot, jotka ovat imperialismin taloudellinen stimulanssi.”

s. 100. „Kuten huomaamme, imperialismi merkitsee hallituskoneiston käyttämistä yksityishenkilöiden, etupäässä kapitalistien intressien hyväksi, jotta turvattaisiin heidän taloudelliset etunsa oman maan rajojen ulkopuolella.”

**imperialis-
min väistä-
mättömyys**

vrt.
K. Kautskya

vrt.
K. Kautskya

(16)

- 17) „*Ulkomaankauppamme* vuotuinen keskiarvo, joka vuosina 1870—75 oli 636 000 000 puntaa, on kasvanut vuosina 1895—98 737 000 000 puntaan. Valtion menot suurenevät samaan aikaan keskimäärin 63 160 000 punnasta 94 450 000 punnaksi. Menot ovat lisääntyneet nopeammin kuin koko *kansallistulo*, joka tilastomiesten likimääräisten arvioiden mukaan suureni mainittuna aikana noin 1 200 000 000 punnasta 1 700 000 000 punnaksi.”

ss. 101—2. „Tämä armeijan ja laivaston menojen kasvu 25:stä 60:een miljoonaan puntaan runsaan neljänneksivuosisadan kuluessa on imperialistisen finanssitalouden huomattavin tosiasia. Finanssi-, teollisuus- ja ammattinharjoittajaryhmät, jotka muodostavat, kuten olemme osoittaneet, imperialismiin taloudellisen rungon, ovat käyttäneet poliittista mahtiaan saadakseen kiskotuksi kansalta nämä varat silmämääräänään edullisempi investointi ja uusien pääomankäyttöalueiden hankkiminen, voittoa tuottavien menekkimarkkinoiden löytäminen tavaraylijäämilleen. Näihin tarkoituksiin käytetyistä valtion varoista heille koituu samalla *muutakin suurta omakohtaista hyötyä* liikevoittoa tuottavien *tilausten* ja leipäisten *virkojen* tai arvoasemien muodossa.”

- 18) s. 103. „Tämän *selvästi parasitismihenkisen politiikan* suunnan määrääjinä ovat kapitalistit; mutta samat vaikuttimet ovat kannustamassa myös ERITYISIÄ TYÖLAISKATEGORIOITA. Monissa kaupungeissa tärkeimmät teollisuusalat ovat riippuvaisia valtion tilauksista; metallurgisen ja laivanrakennusteollisuuden keskusten imperialismi johtuu melkoisessa määrässä tästä seikasta.”*

s. 114. „Muissa imperialismiin tielle jo lähteneissä tai vasta lähtevissä maissa, joissa *patriotismiin, sivilisaation y.m.s. naamion taakse kätkeytyneet taloudelliset intressit* ovat niin ikään samalla tavalla yhteenpunoutuneet, on protektionismi ollut perinteellistä finanssipolitiikkaa; ei ole tarvinnut muuta kuin avartaa sen puitteita ja suunnata se vastaavaan uomaan.”

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 269. Toim.

s. 115. „Molemmat maat (*) joutuvat yhä enemmän alttiiksi *rahalainoja antavien* ja imperialisteina ja isänmaanystävinä esiintyvien henkilöiden luokan vaikutukselle.”

s. 120. „Brittein saarten ulkopuolella asuvista 367 miljoonasta Britannian alamaisestä on korkeintaan 10 miljoonalla eli t.s. kaiken kaikkiaan vain yhdellä kolmekymmentäseitsemäsosalla jossain määrin *todellinen itsehallinto* lainsäädännön ja hallinnon alalla.” !!
1/37

s. 121. „Muutamissa vanhimmista kruununsiirtomaisamme on hallinnossa *eduskunnallisuuden aineksia*. Samalla kun hallinnollinen valta on kokonaan kruunun nimitämisen kuvernöörin käsissä, jolla on hänen itsensä nimitämä neuvoskunta, valitsee siirtomaiden väestö *osan* lainsäädännöllisestä eduskunnasta... (19

Mainituissa siirtomaissa eduskunnallisten ainesten määrä ja vaikutus on huomattavasti erilainen, mutta *missään niitä ei ole lukumääräisesti enemmän kuin ei-valinnallisia aineksia*. Ne ovat siis pikemminkin *neuvottelevia* kuin todella lakiasaattavia tekijöitä. Paitsi sitä, että valittuja jäseniä on vähemmän kuin ei-valittuja, *siirtomaaministeriöllä on kaikissa tapauksissa veto-oikeus* eduskuntien hyväksymien toimenpiteiden suhteen. Lisäksi mainittakoon, että vaalioikeus riippuu miltei kaikissa tapauksissa *melko korkeasta varallisuussensuksesta*, joka estää värillistä väestöä käyttämästä vaalioikeutta siinä mitassa, joka vastaisi sen lukumäärää ja merkitystä maassa.”

s. 131. „Lyhyesti sanottuna *uusi imperialismi on laajentanut brittiläisen despotian alaisia territorioita* paljon suuremmassa mitassa kuin ovat lisääntyneet harvojen demokraattisten siirtomaidemme väestö ja todelliset vapaudet.

Se ei ole edistänyt brittiläisen vapauden eikä hallintomenetelmiamme leviämistä. Mikäli yleensä hallitsemme *annektoimiamme maita ja kansoja*, me hallitsemme niitä *ilmeisen autokraattisin menetelmin*, jotka sanellaan etupäässä Downing Streetiltä ja osaksi (20

siirtomaiden hallintokeskuksista niissä tapauksissa, joloin itsehallinnollisten siirtomaiden on sallittu suorittaa aluevaltauksia.”

s. 133. „*Brittiläinen rauha*, joka on aina ollut *hävytöntä valhetta*, on viime vuosina huipentunut ilmiömäiseksi ulkokultaisuudeksi. *Sotatoimet ovat olleet miltei keskeytyksittä* käynnissä Intian, Länsi-Afrikan, Sudanin, Ugandan, Rhodesian rajoillamme.”

s. 134. „Taloudellinen analyysimme on paljastanut sen tosiasian, että vastakkaisia toisilleen ovat *vain* kilpailevien *liikemies klikkien* — investoijien, hankkijoiden, *vientiteollisuuden harjoittajien* ja tiettyjen ammattinharjoittajien ryhmien edut; *anastamalla* kansalta vallan ja sanavapauden nämä klikit käyttävät kansan varoja omien asioidensa ajamiseen ja tuhlaavat kansan verta ja varoja tähän valtavaan autioittavaan sotaleikkiin *keksien kansallisia* antagonismeja, joilla ei ole mitään todellisuuspohjaa.”

21) ss. 135—136. „Mikäli haluamme *säilyttää omanamme kaiken*, minkä olemme kaapanneet vuodesta 1870 alkaen, ja kilvoitella nuorten teollisuuskansojen kanssa Afrikan ja Aasian alueiden ja vaikutuspiirien jaossa vastaisuudessa, niin *meidän tulee olla valmiita sotimaan*. Kanssamme kilpailevien valtakuntien vihamielisyys, mikä ilmeni avoimesti Etelä-Afrikan sodan aikana, on aiheutunut ilmeisesti siitä politiikasta, jonka avulla olemme ehättäneet ja yritämme yhä *ehättää* näiden kilpailijoidemme *edelle* alueiden ja markkinoiden *valtaamisessa* maailmalla.”

ss. 143—144. „'Sivilisoiduilla' aseilla varustettujen, 'sivilisoiduin' metodein koulutettujen, 'sivilisoituneiden' upseerien komentamien suurten alkuasukasarmeijoiden järjestäminen on ollut *Idän suurten valtakuntien ja edelleen myös Rooman valtakunnan kehityksen loppuvaiheiden* luonteenomaisimpia piirteitä. Se on osoittautunut *mitä vaarallisimmaksi parasittismia* aikaansaamaksi *keksinnöksi*, jonka seurauksena emämaan väestö uskoo kunnianhimoisten prokonsulien komentamien 'nöyrytettyjen heimojen' epäluotettaviin käsiin elämänsä ja omaisuutensa puolustuksen.

Imperialismin *sokeuden* kummallisimpia oireita on se huolettomuus, jolla *Iso-Britannia, Ranska ja muut imperialistiset* kansakunnat lähtevät tälle tielle. Iso-Britannia on mennyt muita pitemmälle. *Useimmat niistä taisteluista, joilla me valloitimme intialaisen valtakuntamme*, kävivät *alkuasukkaista* muodostetut sotajoukkomme; Intiassa samoin kuin viime aikoina Egyptissäkin on *suuria* brittiläisten komentamia *vakinaisia armeijoita*; alkuasukkaat ovat käyneet meitä varten miltei kaikki ne sodat, joilla olemme alistaneet valtaamme Afrikan, *sen eteläosaa lukuunottamatta.*” * || (22

s. 151. „Saksassa, Ranskassa ja Italiassa *liberaalinen* puolue on käytännöllisen politiikan tekijänä *joko kadonnut* tai auttamattomasti voimaton. Englannissa se on nyt osoittanut kavaltaneensa ilmeisesti ja karkeasti vapauden periaatteet ja etsii avuttomana ohjelmia, jotka olisivat sille periaatteiden korvikkeina. ...Tämä antautuminen imperialismin edessä merkitsee, että se on katsonut liberalismia paremmiksi omistavien ja spekuloiden luokkien taloudelliset intressit, luokkien, joihin sen johtajiston enemmistö kuuluu.” || ha ha!! (23

s. 157. „*Tämän* parlamentarismin *yleisen rappeutumisen* ilmapiirissä 'puoluejärjestelmä' *hajoaa* ilmeisesti, sillä se on kehittynyt sisäpolitiikan kysymyksiä koskevien erimielisyyksien pohjalla, joiden merkitys on *imperialismin vaatimuksiin ja voimaan* verrattuna *vähäinen.*” ||

ss. 158—159. „*Taantumus* ei ole ainoastaan mahdollista, vaan *väistämätöntäkin*. Koska imperiumimme se osa, jota hallitaan despoottisesti, laajenee jatkuvasti alueellisesti, Englantiin on palannut yhä enemmän henkilöitä, jotka *kruununsilttomaittemme*, protektoraattien ja Intian imperiumin sotilaina ja siviilivirkamiehinä ovat saaneet *itsevaltiuden tapojen ja metodien* mukaisen kasvatuksen; näihin on liittynyt lukuisa määrä *kauppiaita*, plantaasinomistajia, insinöörejä ja *työnvaltoja*, joista sikäläinen *ylempi kasti* muodostuu ja jotka ovat viettäneet luonnotonta elämää, mistä puuttuvat kaikki tavanomaisen eurooppalaisen yhteisön

* Ks. V. I. Lenin. Teokset, 22. osa, s. 270. Toim.

|| ehkäisevät terveet ainekset; kaikki nämä henkilöt ovat tuoneet muassaan *tämän vieraan miljööön heissä kehittämiä tapoja, tunteita ja ajatuksia.*"

|| II luku (162—206) — pötyä. Otsikoitu „Imperialismin tieteellistä puolustelua” ja siinä kumotaan „tieteen” (itse asiassa typerän liberalismiin) kannalta darvinistiset „biologiset” y.m.s. imperialismin „tieteelliset perustelut”.

24) rauha ja siirto-
maat || ss. 204—205. „Mikäli oletamme mahdolliseksi Euroopan kansakuntien ja niiden siirtomaiden federatiivisen valtiojärjestelmän, joka voisi estää keskinäiset selkkaukset, niin tätä kristillisten kansojen maailmaa tulisivat alinomaan *uhkaamaan 'alemmat rodut'* — musta ja keltainen, jotka opittuaan käyttämään 'sivistyskansojen' jättämiä aseita ja sotataktiikkaa, saattavat barbaarimaisilla hyökkäyksillään murskata ne samalla tavalla, kuin Euroopan ja Aasian alkukantaiset heimot murskasivat Rooman valtakunnan.”

2 seikkaa heikensi muinaisten valtakuntien voimaa: (1) „taloudellinen parasitismi”; (2) muukalaisista muodostetun sotaväen käyttö*.

s. 205. „Edellinen on tavanomaista taloudellista parasitismia, josta syystä isäntävaltio käyttää provinssijaan, siirtomaitaan ja riippuvaisuussuhteessa olevia maita oman hallitsevan luokkansa rikastuttamiseen ja *omien alaluokklensa lahjomiseen, jotta nämä pysyisivät rauhallisina.*”**

ss. 205—206. „Tämä mielettömyyden ja paheen kohdalokas yhteenpunoutuminen on aina aikaisemmin ollut myötävaikuttamassa valtakuntien kukistumiseen. Osoittautuneeko se kohtalokkaaksi myös Euroopan kansojen federaatiolle?

25) Nähtävästi osoittautuu, jos niiden yhteisvoimaa käytetään samojen *parasitismihenkisten tarkoitusperien* saavuttamiseen ja jos valkoiset *rodut kieltäytyvät itse tekemästä työtä sen raskaimmassa muodossa* ja ALKAVAT ELÄÄ MAAILMAN

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 269. Toim.

** Sama, ss. 269—270. Toim.

ARISTOKRATIANA RIISTÄMÄLLÄ 'ALEMPIA ROTUJA' jättäen samalla järjestyksen ylläpitämisen maailmassa yhä enemmän ja enemmän *näiden samojen rotujen edustajien* huoleksi.”

s. 207. „*Nykyaikaisen* (NB käsite) imperialismin todellisen historian analysointi on paljastanut sen taloudellisten ja poliittisten voimien yhteenpuntu- tuman, joka muodostaa imperialismin. Näiden voimien alkulähteenä ovat tiettyjen teollisuus-, *finanssi-* ja ammatinharjoittajapiirien *itsekkäät* intressit, nämä piirit tavoittelevat henkilökohtaista hyötyä imperiumin laajentamiseen tähtäävästä politiikasta ja käyttävät tätä samaa politiikkaa omien taloudellisten, poliittisten ja sosiaalisten etuoikeuksiensa puolustamiseen demokratian painostukselta.”

ss. 210—211 (2. huomautus). „Miten pitkälle motiivien *seulominen* saattaa johtaa kokeneen poliittisen ajattelijan, sen näkee esimerkiksi professori Giddingsin *ällistytävästä* argumentoinnista, kun hän järkeillessään '*hallittavien suostumuksesta*' kuten hallitsemisen edellytyksestä väittää, että 'jos barbaarikansa pakotetaan hyväksymään sivistyneemmän valtion ylivalta, niin tämän pakotuksen oikeudenmukaisuuden tai oikeudettomuuden todisteena ei ole lainkaan tuon kansan suostumus tai sen tekemä vastarinta tätä valtaa pystytettäessä, vaan yksinomaan se, *missä määrin luultavaa on*, että ne, tul- tuaan kokemuksensa perusteella tuntemaan, mitä hallitus voi tehdä valtansa alaisen kansan elin- tason kohottamiseksi ja käsitettyään kaiken, mitä on tehty, *antavat vapaan ja järkevän suostumuksensa*' (*Imperiumi ja demokra- tia*, s. 265). Professori Giddings ei nähtävästi ota huomioon, että tämän *mielenkiintoisen*, retrospek- tiivistä suostumusta edellyttävän doktriinin koko *eettillinen* voima perustuu ajatukseen, *missä mää- rin luultavaa on vapaan ja järkevän suostumuksen antaminen*, että hänen doktriininsa ei takaa lain- kaan sitä, että tämä ajatus on kompetentti ja

„itse-
määrää-
mis”-
kysy-
myk-
seen

(26

eetilli-
nen
sosia-
listi

||| ulkokohtainen, ja että käytännössä SE OIKEUT-
TAA JOKAISEN KANSAN ANASTAMAAN JONKIN TOISEN
||| kansan alueen ja hallitsemaan tätä sillä
perusteella, että se itse katsoo itsensä parem-
maksi ja päteväksi sivistystyöhön.”

27)

hyvin
sanottu!!

ss. 212—213 (vastaus niille, jotka puolus-
tavat imperialismia „kristillisen” lähetystyön
nimissä): „Millä tavalla me voimme tasoittaa
tulosten molemmat summat? paljonko *painaa*
||| *kristinusko ja sivilisaatio ja paljonko teolli-*
||| *suus ja kauppa?* Nämä ovat niitä mieltäkiin-
nittäviä kysymyksiä, jotka kaipaavat nähdäk-
seni vastausta.”

helmi!

s. 214. „Hän” (lordi Hugh Cecil touko-
kuun 4 p:nä 1900 „Evankelioimisessa” (!!!)
pitämässään puheessa) „olettaa, että ylevöit-
tämällä tietoisuudessamme lähetystyön tär-
keyttä *pyhitämme* jossain määrin imperialis-
min hengen.”

„finanssi-
pääoma”

s. 224. „*Koko prosessia kontrolloi-*
||| *vana ja ohjaavana voimana* on, kuten olemme
||| huomanneet, maan VAHALUKUISTEN, TARMOKKAIDEN
||| JA HYVIN JÄRJESTYNEIDEN ryhmien suoranaisten
||| välittömien aineellisten etujen nimessä vaikut-
tävien *rahataloudellisten ja teol-*
||| *listen motiivien* paine.”

((katsotaan sivusta, kaukaa ja kiihotetaan))
(kuin buurisodan aikana ⁸⁹)

ss. 227—228. „*Jingolsmi* on vain katsojan
intohimoa, jota ylevöittämissä eivät ole mit-
kään omakohtaiset ponnistukset, riski tai uh-
raukset; tämä katsoja nauttii vaaroista, kärsi-
myksistä ja hävityksestä, joiden uhreiksi joutu-
vat hänen veljensä, joita hän ei tunne, mutta
joiden tuhoa hän janoaa sokean ja keinotekoi-
sen vihan- ja kostonkiihkon riehaannuttamana.
Jingo on kokonaan uhmanhengen ja taistelu-
kiihkon vallassa. Retken vaikeus ja väsyttävä
yksitoikkoisuus, pitkäaikainen odotus, raskaat
kieltämykset, pitkällisen sotaretken masentava
rasittavuus eivät merkitse mitään hänen mieli-

28)

kuvitelmissaan; sotaa ylevöittävät momentit, kaunis toveruustunne, jota kaikkia yhteisesti uhkaava vaara kehittää, kurinalaisuuden ja itsekieltämyksen heelmät, vihollisen kunnioittaminen ihmisenä, jonka urhoollisuus on tunnustettava ja joka havaitaan vähitellen samaten ihmiseksi — *kaikki nämä todellisen sodan lieventävät momentit ovat jingolle kerrassaan yliaistillisia.* Juuri siitä syystä eräät rauhanystävät väittävät, että tehokkaimpia militarismia ja sotaa ehkäiseviä tekijöitä on kaksi, nimittäin kaikkien kansalaisten asevelvollisuus ja omakohtainen kokemus maahanhyökkäyksestä.

origi-
nelliä!

...Aivan ilmeistä on, että JINGOISMILLE ominainen NAKOAISTILLINEN HEKUMA ON *varsin huomattava imperialismi tekijä.* Sodan samoin kuin *koko imperialistisen ekspansion politiikan* valheellisella dramatisoinnilla, minkä tarkoituksena on tämän intohimon kiihottaminen laajoissa joukoissa, on melko huomattava sijansa niiden taitokeinojen joukossa, joita käyttävät imperialististen urotekojen *todelliset järjestäjät — liike- ja valtiomiesten pikkuryhmät, jotka tietävät, mitä he tahtovat ja miten he saavat tahtonsa läpi.*

(29

Todellisen tai luulotellun sotasankaruuden sädekehän ja loistavien imperiumin rakentamiskäytännön sokaisema *jingoismi* henkeväittää ERÄÄNLAATUISTA PATRIOTISMIA, jota voidaan käyttää *jos mihin mielettömyyksiin ja rikoksiin.*

sic!

ss. 232—233. „Vaaraa uhoava vyöhyke yltää tietysti imperialismia paljon laajemmalle ja käsittää koko *aineellisten intressien* piirin. Mutta jos edellisissä luvuissa esittämämme analyysi pitää paikkansa, niin *imperialismi on näiden intressien etuvario: finanssi- ja spekulatiivitoimia harjoittaville luokille se merkitsee omien henkilökohtaisten asioiden ajamista yhteiskunnan laskuun; vientiteollisuus-*

den harjoittajille ja kauppiaille — *ulkomaan-*markkinoiden väkivaltaista laajentamista ja siihen liittyvää protektionistista politiikkaa; *virkamiehille* ja *ammattinharjoittajien* ryhmille — apposen *avoimia ovia kunniaan tuottavaan ja edulliseen viranhoitoon; kirkolle* — sen arvovallan lujittamista ja alempien heimojen laajojen joukkojen saattamista sen henkiseen valvontaan; *poliittiselle oligarkialle* — ainoaa tehokasta *demokratian voimien harhaannuttami*skeinoa ja mahdollisuutta loistavaan poliittiseen karrieeriin näennäisessä imperiumin rakentamistoiminnassa.”

„harhaannuttaminen”

30)

s. 238. Mr Kidd, professori Giddings ja „*fabto-**latset*” (NB) *imperialistit* perustelevat „tropiikin saattamista 'sivistyneiden' kansakuntien valvontaan” sillä, että se on *aineellisesti* välttämätöntä. Troopillisten maiden luonnonrikkauksilla on „*elintärkeä merkitys länsimaisen sivistyksen olemassaololle ja edistykselle...* Johtuen osaksi pelkästä lauhkean vyöhykkeen väestön kasvusta, osaksi aineellisen elintason kohoamisesta lauhkean vyöhykkeen maat tulevat yhä suuremmassa määrässä riippuvaisiksi troopillisista maista”. Olisi otettava käyttöön entistä laajempia alueita troopillisissa maissa. Kuitenkin niiden ominaisuuksien vuoksi, joita kuuma ilmasto kehittää paikallisissa asukkaissa, nämä eivät ole kehityskykyisiä: he ovat huolettomia, heidän tarpeensa eivät lisääny. „Alkuasukkaat eivät ryhdy omasta tahdostaan hyödyntämään tropiikin luonnonrikkauksia” (239).

ss. 239—240. „Sanotaan, ettemme voi *jättää näitä maita käyttämättömiksi*; velvollisuutemme on huolehtia siitä, että niitä käytettäisiin yhteiseksi hyödyksi. Mutta valkoihoiset eivät voi 'kolonisoida' näitä alueita eivätkä siirtyä sinne hyödyntämään sikäläisiä luonnonrikkauksia omin käsin; *he voivat olla vain järjestämässä* alkuasukkaiden työtä ja *valvomassa* sitä. Sillä tavalla he voivat *opettaa* alkuasukkaille erilaisia elinkeinoja ja innostaa heitä pyrkimään aineelliseen

ja henkiseen edistykseen kehittämällä heissä uusia 'tarpeita', jotka muodostavat jokaisessa yhteiskunnassa sivistyksen perustan."

s. 251. „Sanalla sanoen niin kauan kuin ei ole todellista kansainvälistä neuvostoa, joka voisi velvoittaa sivistyneen kansakunnan kasvattamaan alempaa rotua, 'luottamuksen' vaateet eivät ole mitään muuta kuin *häpeämätöntä itsehostusta*." (*)

(31)

(*) !! luottamus (siirtomaat antautuvat „luottamuksellisesti" opetettaviksi, uskovat tämän „tehtävän" luottamuksellisesti emämaille)!!

ss. 253—254. Euroopan tärkeimpien valtioiden trusti olisi ei-eurooppalaisten maiden riistämistä. Eurooppalaisten isännöiminen Kiinassa „paljastaa riittävässä määrässä historian tosiasioiden perusteella sellaisten vaateiden koko joutavuuden, että muka kristillisen maailman tai siihen kuuluvien kansojen ulkopolitiikan innoittajana ja määrääjänä olisi huolenpito sivistyksestä... *Sikäli kuin alempien rotujen suhteen harjoitetaan jonkinlaista yhteistä kansainvälistä politiikkaa, se ei johdu moraalisesta luottamuksesta, vaan kaupallisesta 'afääristä'*." ||

((Euroopan Yhdysvaltoja koskevaan kysymykseen!!))

ss. 259—260. „Etelä-Afrikan huomattavin ja viime kädessä tärkein taistelu on Basutomaan politiikan ja toisaalta Johannesburgin ja Rhodesian politiikan välinen taistelu, sillä juuri tässä taistelussa huomaamme näkyvästi, missä suhteessa *'terve imperialismi'*, joka on ottanut huolekseen 'alemmän rodun' suojelun, kasvatuksen ja itsekehityksen, eroaa *'epäterveestä imperialismista'*, joka jättää nämä rodut taloudellisen riiston kohteiksi, jota valkoihoiset siirtolaiset harjoittavat käyttäen niitä 'elävinä työkaluina' ja niiden maita malmirikkauksien ja muiden liikevoittoa tuottavien aarteiden varastoina." ||

(32)

s. 262 (huomautus). „Britannian protektoraatissa Sansibarissa ja Pembassa on kuitenkin *yhä vielä orjuutta*, ja brittiläiset tuomioistuimet ||!

myöntävät tämän asianlaidan"... Vapauttaminen tapahtuu kovin hitaasti, siitä monet ovat kiinnostuneet. „Noin 25 000:sta Pembassa olevasta orjasta on tähän mennessä vapautettu asetuksen nojalla vähemmän kuin 5 000.”

((1897—1902))

Sulttaanin asetus orjien vapauttamisesta annettiin v. 1897, kun taas tämä ilmoitus tehtiin v. 1902 huhtikuun 4 p:nä „Orjuuden vastustamisyhdistyksen” kokouksessa.

s. 264. „*Erotukseksi* siirtoasutuksesta imperialismin todellinen historia kuvastaa kirkkaasti tätä tendenssiä” (sitä tendenssiä, että alkuasukkaita pakotetaan käyttämään *omia* maitaan *meidän* hyödyksemme).

s. 265. „Useimmissa maanosissa aito tai ilmeinen *kaupallinen* etu ja toimintatapa loivat sen ydinosa, josta *imperialismi* on kehkeytynyt; ensimmäiset kauppakylät muuttuivat teollisuusasutuksiksi, joiden ympärille kohosi maiden ja *mineraalirikkauksien* käyttöön perustuvia *toimilupayrityksiä*; teollisuusasutus vaatii aseellisia *voimia* voidakseen puolustautua, hankkia uusia toimilupa-alueita ja estää sopimusten ja yleisen järjestyksen rikkomiset ja rangaista niistä; yhä suuremman merkityksen alkavat saada muut intressit, poliittiset ja uskonnolliset, ja entinen kauppakylä saa *sitäkin selväpiirteisemmän poliittisen ja sotilaallisen luonteen*, vallan ohjat siirtyvät tavallisesti *yhtiöltä valtiolle* ja epä-määräinen suojelualue muotoutuu vähitellen siirto-maaksi.”

s. 270. Paikalliset asukkaat pakotetaan tekemään työtä teollisuusyhtiöiden hyväksi; tämä tapahtuu väliin sen varjolla, että paikallisista asukkaista muodostetaan „miliisi”, jonka tarkoituksena on muka maan puolustaminen, mutta jonka täytyy todellisuudessa toimia eurooppalaisten teollisuusyhtiöiden hyväksi.

s. 272. Vene laskee rantaan, helmillä ja helyillä maanitellaan päällikköä, joka pistää korvaukseksi noista lahjoista puumerkkinsä „sopimukseen” käsitämättä tämän sisältöä. Maahan saapunut tulkki ja

seikkailija allekirjoittaa sopimuksen, ja maa katso-
taan siitä pitäen tulijan kotimaan, Ranskan tai Eng-
lannin, liittolaiseksi (siirtomaaksi).

s. 280. Siellä, missä suoranainen orjuus on lakkautettu,
alkuasukkaat pannaan tekemään työtä käyttämällä pako-
tuskeinoina *veroja*. „Näitä veroja sovelletaan usein siten,
että saataisiin riistetyksi alkuasukkailta heidän maansa,
pakotetuksi heidät myymään työvoimaansa ja jopa nouse-
maan kapinoihin, joita seuraavat joukkomittaiset takava-
rikoinnit.”

s. 293. „*'Terveen' impertalism*in tärkeintä periaatetta
vastaan rikotaan niin kauan kuin ahdashenkisten kaup-
paetujensa vuoksi lyhytnäköisille valkoihoisille farma-
reille tai valkoihoisille kaivosten omistajille suodaan
mahdollisuus tunkeutua 'alempien rotujen' asuma-
alueille ja käyttää hyödykseen niiden maita ja työtä toi-
menpiteiden avulla, joihin he ryhtyvät joko omalla ris-
killään tai painostamalla siirtomaan taikka valtakunnan
hallitusta, *eivätkä* puheet '*jaloon työntekoon*'
opettamisesta ja 'lapsuusiässä' olevien rotujen
kasvattamisesta kypsyysikään *ole juuri muuta kuin sopi-*
mattomia esimerkkejä ulkokultaisuudesta riippu-
matta lainkaan siitä, pitävätkö niitä vuoriteollisuusyh-
tiöiden johtajat vai valtiomiehet edustajakamarissa. Ne
perustuvat TOSIASIOIDEN FALSIFIOINTIIN JA NIIDEN MOTIIVIEN
VÄARISTELYYN, jotka määräävät todellisuudessa politi-
kan.”

s. 295. „Näiden alemmien rotujen keskuudessa olevalle
jokaiselle *valkoihoisten asutukselle* on tunnusomaista
'parasitismi'; t.s. missään valkoihoisten ja väril-
listen ihmisten suhteet eivät ole luonteeltaan tervettä
keskinäistä auttamista. Parhain palvelus, minkä val-
koihoisten sivilisaatio voisi tehdä muodostamalla mal-
liksi normaaleja terveitä valkoihoisten yhdyskuntia,
joissa olennoituvat länsimaisen elämän parhaat muo-
dot, osoittautuu miltei aina mahdottomaksi ilmastol-
lisista ja muista fyysillisistä syistä. Siellä oleva *val-*
koihoisten virkamiesten, lähetysaarnaajien, kauppiai-
den sekä kaivosten ja plantaasien työnvalvo-
jien hajanainen pikkuryhmä, joka muodostaa erään-
laisen *herruutta pitävän* mieskastin ja tuntee hyvin

(34

(35

NB

vähän kyseisen kansan yhteiskuntajärjestelmää eikä ole sille myötämielinen, ei sovi lainkaan antamaan näille alemmille roduille edes niitä saavutuksia, joita länsimainen sivistys voisi antaa.”

s. 301. „Arv. J. M. Bovill, tuomiorovasti”, on „jumalan ja mammonan ammattisovittelija”. Kirjassaan „Alkuasukkaat Transvaalin lipun alla” hän kuvailee, miten alkuasukkaiden sallitaan kaivosalueilla pystyttää teltoja, joten he voivat „asua suurin piirtein samanlaisissa oloissa kuin kotoisissa kraaleissaan”. Kaikki tämä on *ulkokultaista* fraseologiaa; alkuasukkaiden elämä on „luonteeltaan kokonaan maalais- ja paimentolaiselämää”, mutta heidät pakotetaan *tekemään* maksusta *työtä* kaivoksissa.

s. 304. „Alkuasukkaat on heille määrättyillä alueilla sidottu maahan ja he elävät täydellisessä orjuudessa, heillä ei ole enempää äänioikeutta kuin muitakaan poliittisia keinoja vaatimustensa esittämiseen eikä taloudellisia mahdollisuuksia edistykseen.”

36) Intian talonpoikien maapalstojen suuruus

ss. 309—310. „Intian miljoonat talonpojat taistelevat kuitenkin olemassaolonsa puolesta, vaikka heillä on vain *puoli eekkeriä* maata. Heidän elämänsä on *ainaista taistelua nälkää vastaan*, missä he liiankin usein epäonnistuvat. Heidän on vaikea saada ei ainoastaan *ihimillistä* toimeentuloa, joka elämän mukavuuksiltaan olisi edes sillä surkuteltavalla tasolla, mikä heille on tavanomaista, vaan jopa pelkästään mahdollisuutta pysyä hengissä tarvitsematta oitis kuolla...
Voimme todella sanoa, että Intiassa, kastelu-alueita lukuun ottamatta, nälkä on kroonillinen, endeeminen ilmiö.”

NB

s. 323. „Tätä harhaluuloa” (että muka „me sivistämme Intiaa”) „pitää yllä sofismeillaan vain imperiaalisimi, joka syöttää pajuköyhtä salatakseen alastomuutensa ja liikevoitot, joita eräät asiasta kiinnostuneet ryhmät pumppuavat valtakunnasta.”

s. 324. „*Uusi* imperialismi eroaa vanhasta ensinnäkin siinä, että se asettaa yhden ainoan kasvavan valtakunnan pyrkimysten tilalle sellaisten *klippa-*

vien vallakuntien teorian ja käytännön, joista kutakin (1) johtavat samanlaiset pyrkimykset valtiolliseen laajentumiseen ja liikehyötyyn; toiseksi siinä, että *finanssi-*edut tai *pääoman sijoittamisedut* ovat (2) *hallitsevia* kauppaetuihin nähden” *.

**NB: uuden ja vanhan imperialismin
välinen ero**

ss. 329—330. „Missään tapauksessa ei ole suinkaan mahdotonta, että Kiina saattaa maksaa Lännen teollisuuskansoille samalla mitalla. Käyttämällä hyväkseen niiden pääomia ja järjestäviä voimia tai, mikä on uskottavampaa, korvaamalla ne omillaan, se saattaa *ahtaa* tuottamiaan halvempia valmisteita *niiden markkinoille* ja kieltäytymällä ottamasta vastaan niiden tuontitavaroita takaa saatavansa julistaen niiden pääomat takavarikkoon. Siten entinen pääomansijoitusprosessi on tapahtuva päinvastaisessa suunnassa, kunnes Kiina saa vihdoin vähitellen entiset suojelejansa ja sivistäjänsä rahataloudelliseen valvontaansa. Tämä ei ole suinkaan turhaa mielikuvittelua” (Kiina voi herätä)...

ss. 332—333. „Militarismia tulee olemaan vielä ehkä hyvinkin kauan, koska se, kuten on jo todistettu, on monessa suhteessa *plutokratian* tuki. Siitä aiheutuvat menot koituvat tiettyjen voimakkaiden rahataloudellisten intressien *tulokselliseksi tukemiseksi*; militarismi muodostaa yhteiskuntaelämän *dekoratiivisen* aineksen, *ja mikä tärkeintä*, sitä tarvitaan *hillitsemään* niiden sosiaalisten voimien rynnistystä, jotka vaativat sisäisiä uudistuksia. Keskittyneemmässä muodossaan pääoman voimat ovat kaikkialla paljon paremmin järjestyneitä ja kehittyneempiä kuin työväen voimat; *siihen aikaan kun työväentuokka juttusi työtätekevien kansainvälisestä yhteistoiminnasta, pääoma oli jo kansainvälisessä yhteistoiminnassa*. Ja siitä syystäpä,

hyvin sanottu!!

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22, osa, s. 260. *Toim.*

38)

„Euroopan
Yhdysvallat”)

mikäli asia koskee tärkeimpiä finanssi-
taloudellisia ja kaupallisia intressejä,
on hyvinkin mahdollista, että tuleva
sukupolvi voi todeta pääoman niin
mahtavan kansainvälisen yhteenliitty-
mään olemassaolon, että *länsimaiden*
||| *kansojen keskinäiset sodat käyvät miltei*
mahdottomiksi. Vaikka nykyiselle poli-
tiikalle ominainen itsekkyyks ja ahneus
heikentävätkin nyt eurooppalaisten ak-
tiivisuutta kaukoidässä, niin silloin
se vasta *oikea tappelu* syntyy
kun yhtyneen kristillisen maailman kult-
tuurin levittäjän osaa havittelevan kan-
sainvälisen kapitalismin voimia *aletaan*
||| *käyttää Kiinan rauhanomaiseen*
valloittamiseen. Juuri *silloin*
syntyykin 'keltainen vaara'. Jos on hyö-
dytöntä odottaa Kiinalta, että sen val-
taisi *kansallinen isänmaallisuus*,
joka antaa sille voimaa *karkottaa* län-
simaiset riistäjät, niin silloin se *on tuo-*
mittu rappeutumaan, mikä on oikeam-
min sanoen Kiinan 'paloittelua' eikä sen
'kehitystä'.

39)

Vasta silloin me käsitämme koko tämän ihmiskunnan
||| historian suurimman, *mullistavimman* hankkeen
vaarallisuuden ja *mielettömyyden*. Länsimaiden kansat
käsittävät kenties vasta silloin, että ne ovat sallineet
pienen yksityiskeinottelijain ryhmän *johtaa itsen-*
||| *sä senlaatuiseen imperialismiin*, jonka
vallitessa kaikki tästä seikkailupolitiikasta koituvat me-
not ja vaarat *satakertaistuvat* ja josta *on mah-*
dotonta selviytyä *vahingotta*.”

s. 335. ((NB: perspektiivinä parasitismi)). „Suurin
osa *Länsi-Eurooppaa* voisi *silloin* saada sen ulkonäön
ja luonteen, mikä nyt on näiden maiden erällä *osilla:*
||| *Etelä-Englannilla, Rivieralla, niillä Italian*
ja *Sveitsin* seuduilla, missä käy eniten matkailijoita ja
asuu rikkaita, nimittäin *pieni ryhmä* rikkaita *yli-*
myksiä, jotka saavat osinkoja ja korkotuloja *kaukaisesta*

Idästä, ja hieman huomattavampi ryhmä ammattivirkailijoita ja kauppiaita ja suurempi määrä kotiapulaisia ja kuljetusalalla ja tuotteiden loppujalostuksen suorittavassa teollisuudessa työskenteleviä työläisiä. Tärkeimmistä teollisuusaloista tulisi loppu, ja elintarvikkeita ja puolivalmisteita virtaisi massatuotteina pakkoveron muodossa Aasiasta ja Afrikasta.*

s. 337. „Mutta etsittäessä pääsyteitä Kiinaan imperialismin taloudellisenä tehtävänä ei ole, kuten huomaamme, lainkaan tavanomainen kaupankäynti: sinä on uusien laajojen markkinoiden luominen länsieurooppalaisille investoijille, markkinoiden, joilla saadut liikevoitot eivät ole koko kansan tuloa, vaan ainoastaan pääomia sijoittavan kapitalistiryhmän tuloa. Maailman yhä lisääntyvien rikkauksien normaalia tervettä joutumista kansojen käyttöön estää tämän imperialismin itse luonne, sillä sen olemuksena on markkinoiden laajentaminen pääomansijoitusta eikä kaupankäyntiä varten ja halpojen ulkomaisten tuotteiden taloudellisen ylivoiman käyttäminen kotimaisen teollisuuden syrjäyttämiseen ja tietyn luokan poliittisen ja taloudellisen herruuden tukemiseen.”

(40
imperialis-
min
olemus

s. 346. „Aasian alistaminen pakkokeinoin ja rikastumistarkoituksessa Euroopan valtaan ja tämän vallan puolustelu sillä, että Eurooppa muka sivistää Aasiaa ja kohottaa korkeammalle tasolle sen henkisen elämän, tultaneen historiassa tunnustamaan imperialismin epäoikeudenmukaisuuden ja järjettömyyden huipuksi. Me kieltäydymme ottamasta vastaan sitä, mitä Aasia voi meille tarjota — sen satojen vuosien kokemuksen kartuttamia arvaamattoman kalliita viisauden aarteita; ja sen paljon tai vähän, minkä voisimme sille tarjota, me tarvelemme sillä raakalaismaisuuudella, jolla sen

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 270. Toim.

||| teemme. Juuri niin on *imperialismi* menetellyt ja menettelee *Aasian* suhteen."

- (41) s. 350. „Puhuessaan vuoden 1886 aikaisesta Gladstone'in billistä, home rule'ista, mr Chamberlain sanoi: 'Itse puolestani etsisin ratkaisua *federaatioperiaatteiden* suunnalta. Arvoisa ystäväni etsi mallia maamme ja sen itsehallinnollisten ja itse asiassa riippumattomien siirtomaiden suhteista.' Federaatio on kuitenkin parempi, koska Irlanti pysyy silloin Ison-Britannian integraalisena osana, kun taas yhteys itsehallinnollisiin siirtomaihin on vain moraalista laatua. Demokratian kehitys käy tätä nykyä federaation, yhdistymisen eikä eroamisen suuntaan" (kaikki tämä Chamberlainin puheesta).

[Chamberlain puoltaa federaatiota vastustaen eroamista, „keskipakois"-tendenssiä.]

7)⁴⁰

NB
vrt.
Kautsky
„ultra-
imperialis-
mista"

s. 351. „Kristinusko, joka on vakiintunut muutamissa suurissa federaalisissa valtakunnissa, joilla jokaisella on monia sivistymättömiä siirtomaita ja riippuvaisia maita, näyttää monesta nykyaikaisten tendenssien lainmukaisimmalta kehitykseltä, nimenomaan sellaiselta kehitykseltä, joka antaisi enimminkin toiveita pysyvistä rauhasta inter-imperialismin vahvalla perustalla."*

On muka kehittymässä panteutonismi-, panslavismi-, panlatinismi-, panbritannismi- j.n.e. aate, useita „valtioliittoja". („Unions of States").

miksi muodostuisi Kautskyn „ultraimperialismi" ja Euroopan Yhdysvallat kapitalismin *pohjalla*: „interimperialismiksi"!!

- 41) ss. 355—356. Nykyistä imperialistista politiikkaa harjoitettaessa „Yhdistynyt kuningaskunta ei voi ilman siirtomaiden olennaista apua kestää finanssirasituksia, jotka johtuvat välttämättömästä laivaston suurentamisesta".

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 284. Toim.

Tämä voi johtaa siirtomaiden eroamiseen, sillä ei ole niiden etujen mukaista sekaantua imperialistiseen politiikkaan (Englannin), jonka (politiikan) määräämisessä niillä ei voi olla mitään ratkaisevaa äänivaltaa, federatiivisena maana jokaisella niistä tulee olemaan puolellaan vain mitätön vähemmistö, samalla kun on valtavan paljon Englannin siirtomaita, joilla useimmissa tapauksissa on hyvin vähän yhteistä. Isolle-Britannialle „valtakunnallinen federaatio” on edullinen, siirtomaille epäedullinen.

s. 373. „Uusi imperialismi *tappaa vapaiden itsehallinnollisten valtioiden federaation*: siirtomaat kiinnittävät ehkä siihen huomiotaan, mutta kulkevat kuitenkin entistä tietään.” (42)

ss. 378—379. „Hiljattain tavaksi tullut pääoman sijoittaminen vieraisiin maihin on nykyään siinä määrin laajamittaista, että Ison-Britannian varakkaat ja poliittista mahtia omaavat luokat *saavat tällä haavaa yhä isommaksi käyvän osan tuloistaan Britannian imperiumin ulkopuolelle sijoittamistaan pääomista*. Se, että varakkaita luokkiamme *kiinnostavat* entistä enemmän maat, jotka *eivät ole* niiden poliittisessa valvonnassa, on nykyistä politiikkaa *mullistava* voima; se merkitsee, että kyseisen valtion kansalaiset pyrkivät käyttämään yhä voimaperäisemmin omaa poliittista mahtiaan *puuttuakseen* niiden valtioiden poliittiseen elämään, joiden teollisuudesta ne ovat aineellisesti kiinnostuneita.

finanssi-
pääoman
politiikkaa

Tämä luonteeltaan oikeastaan *laiton* maan valtionvarojen käyttäminen yksityisten sijoitusten suojeluun ja niiden tuottaman liikevoiton suurentamistarkoituksiin täytyy ilmeisesti myöntää todeksi.”

s. 380. „Näitä voimia sanotaan tavallisesti kapitalistisiksi, mutta pahimman vaaran alkulähteenä eivät ole *varsinaiset* investoinnit vieraiden maiden teollisuuteen, vaan se, että *näihin sijoituksiin perustuvista arvopapereista ja osakkeista määräävät rahamiehet*.” (43)

(pikkupor-
varillista
utopiaa!)

pikkuporva-
rillinen de-
mokraatti!

ulkopolitiikan
demokrati-
sointi

ss. 381—382. „*Imperialismin* ja sen luonnollisten tukipilarien — militarismin, oligarkian, byrokratian, protektionismin, pääoman keskittymisen ja jyrkkien taloudellisten vaihtelujen — erittely osoittaa imperialismin mitä suurimmaksi nykyisiä kansallismaita uhkaavaksi vaaraksi. Imperialistien voimien valta kotimaassa, mikä tekee niille mahdolliseksi käyttää valtiokoneiston avulla kansakunnan voimavaroja omaksi hyödykseen, *voidaan kukistaa vain todellisen demokratian pystyttämisen tietä*, vain politiikalla, jota ohjaa kansa *kansan etujen mukaisesti* ja jota toteuttavat sen omat, kansan todellisen valvonnan alaiset edustajat. Pystyykö jo maamme tai jokin muu maa sellaiseen demokraattisuuteen, sitä sopii *hyövin epäillä*, mutta lääkkeen löytämisestä on vähän toivoa niin kauan kuin maan *ulkopolitiikka* 'ei tule perustumaan laajassa mitassa kansan tahtoon'.”

44)

ss. 382—383. „*Imperialismi* alkaa vasta tajuta kaikki mahdollisuutensa ja muuttua hiotuksi taidoksi hallita kansoja; laajan äänioikeuden myöntäminen kansalle, jonka valistuneisuus on saavuttanut vasta sen asteen, jolloin ihmiset alkavat lukea painettua sanaa eivätkä vielä suhtaudu kriittisesti lukemaansa, auttaa tavattomasti niiden rohkeiden käytännönpoliitikkojen hankkeita, jotka kontrolloimalla lehdistöä, koululaitosta ja tarpeen vaatiessa kirkkoakin *juurruttavat joukkoihin imperialismia naamioiden tätä puoleensavetävällä isänmaallisten tunteiden mainostuksella*.

Kuten olemme huomanneet, imperialismin *tärkeimpänä* taloudellisena alkusyynä on taloudellisten mahdollisuuksien *epäsuhtaisuus*, jonka vuoksi yksi etuoikeutettu luokka kasaa ylimääräisiä tuloja, jotka edullista sijoitusta etsittäessä pakottavat menemään yhä pitemmälle. Näiden investoijien ja heidän finanssimanageriensä vaikutus valtion politiikkaan takaa *kansallisen yhtenäisyyden muiden aineellisten intressien osalta*, joita uhkaa vaara sosiaalisia uudistuksia vaativien liik-

keiden taholta. Siis *imperialismin* pystyttäminen palvelee *kahta* tarkoituspäätä: se turvaa etuoikeutettujen *investoija-* ja kauppiasluokkien aineelliset yksityisedut yhteiskunnan kustannuksella ja tukee samalla *konservatisminkin yhteistä asiaa vetämällä* yhteiskunnan voimat ja huomion *pois* sisäpoliittisesta agitaatiosta ja suuntaamalla ne ulkopoliittikan alalle.”

s. 383. „*Imperialismin* nimittäminen kansalliseksi politiikaksi on *hävyttöntä valehtelua: kansakunnan* edut ovat joka kohdassa ristiriidassa tämän *eks-pansio*politiikan kanssa. Ison-Britannian jokainen aluelaajennus tropiikissa on epäilemättä *todellisen brittiläisen nationalismin* heikentämistä. Eräissä piireissä jopa ylistellään imperialismia juuri siitä syystä, että se helpottaa ja edistää internationalismin kehitystä rikkomalla ahtaat kansallisuusrajat. Onpa sellaisiakin, jotka imperialismin paineen alaisina *kannattavat tai pitävät sallittavana sitä, että suuret kansallisuudet kukistavat väkivalloin pienet*, kuvitellen sen olevan luonnostaan maailmanfедераation ja ikuisen rauhan lähentämistä.”

(45)

à la Cunow
ja kumpp.!!

**Imperialismin puolustajat ovat
pienen kansakuntien nielemisen kannalla!!**

s. 384. „Tulevaisuuden internationalismin toiveet vaativat ennen muuta *riippumattomien kansojen* säilymistä ja vapaata kehitystä, sillä sen puuttuessa internationalismin asteittainen kehitys on mahdotonta ja voidaan vain tehdä sarja epäonnistuvia, *kaoottiseen ja epävakaiseen kosmopolitismiin* johtavia yrityksiä. Niin kuin jokainen terve kansallisen sosialismin muoto vaatii individualismia, *niin myös internationalismi vaatii nationalismia;* puuroa millekään muulle olettamukselle ei voida rakentaa mitään maailmanpolitiikkaa koskevaa orgaanista kokonaiskäsitystä.”

46) ss. 384—385. Sikäli kuin todelliset kansalliset hallitukset, jotka edustavat kansan eivätkä oligarkisen pikkuryhmän etuja, ovat mahdollisia, sikäli ehkäistään yhteentörmäys kansakuntien kesken, ja kansakuntien etuyhteisyyteen perustuva rauhanomainen internationalismi (postikonventiot j.n.e., muka sitä tietä) on kehittyvä yhä pitemmälle. „Taloudelliset yhteydet ovat paljon kestävämpi ja varmempi pohja internationalismin kehittymiselle kuin niin sanotut rotusiteet” (panteutoniset, panslavistiset, panbrittiläiset etc.) „tai poliittinen liitto, joka on rakennettu jonkin lyhytnäköisen valtatasapainolaskelman varaan.”

ss. 385—386. „Sellaisia mahdollisuuksia tarjoaa meille länsivaltojen laajempi yhteenliittymä, *Euroopan suurvaltojen liitto*: se ei ainoastaan olisi viemättä eteenpäin maailman sivilisaation asiaa, vaan saattaisi merkitä hirveän suurta lännen parasitismien vaaraa: erottaa erilliseksi ryhmäksi teollisesti kehittyneet kansakunnat, joiden yläluokat saisivat valtavan suurta pakkoveroa Aasiasta ja Afrikasta ja pitäisivät tämän pakkoveron turvin yllä suuria, nöyriä, toimitsija- ja palvelijajoukkoja, jotka NB. eivät enää työskentelisi maatalouden ja teollisuuden massatuotteiden tuotannossa, vaan olisivat yksilöiden palveluksessa tai toisarvoisessa teollisessa työssä uuden finanssiylimystön valvonnan alaisina. Ne, jotka ovat valmiit viittaamaan kintaalla sellaiselle teorialle * käsittelyä ansaitsemattomana, ajattelkoot niitä taloudellisia ja sosiaalisia oloja, jotka vallitsevat nykyisen etelä-Englannin niissä piirikunnissa, jotka ON JO SAATETTU SELLAISEEN TILAAN. Ajattelkoot he sitä, miten tavattoman laajaksi tällainen järjestelmä saattaisi muodostua, jos Kiina alistettaisiin sentapaisten rahamiesryhmien, 'pääoman sijoittajain' ja heidän poliittisten ja kauppa- ja teollisuuspalvelijainsa taloudelliseen

* Teoksessaan „Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena” V. I. Lenin on „teorialle” sanan jälkeen lisännyt sulkeissa: „olisi pitänyt sanoa: perspektiiville” (ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 271 ja 23. osa, s. 104). *Toim.*

valvontaan, jotka pumppuavat tuloja säiliöstä, joka potentiaalisesti on *suurimpia* mitä maailma on koskaan nähnyt, tarkoituksenaan *käyttää nuo voittotulot Euroopassa*. Tilanne on tietenkin liian monimutkainen ja maailman voimien peli liian vaikea arvioitavaksi, jotta voitaisiin pitää *hyvin uskottavana* joko tätä tai tuota, vain jotain yhden-suuntaista tulevaisuuden tulkintaa. *Mutta* ne vaikutteet, jotka ohjaavat Länsi-Euroopan *imperialismia* nykyään, *sysäävät tähän suuntaan*, ja elleivät ne kohtaa *vastarintaa*, ellei niitä johdeta toiseen suuntaan, niin ne tulevat *suuntaamaan kehitystä nimenomaan sellaiseen lopputulokseen*.*

Jos länsimaiden *hallitsevien* luokkien onnistuu toteuttaa mainitunlaista kombinaatiota tarkoittavat pyrkimyksensä (ja kapitalismi muuttuu ilmeisesti vuosi vuodelta yhä kansainvälisemmäksi) ja jos Kiina osoittautuu kykenemättömäksi kehittämään vastustusvoimansa riittävän suureksi, niin *loismaisen imperialismin* mahdollisuus, imperialismiin, jossa *myöhemmän Rooman valtakunnan monet piirteet* toistuvat laajemmassa mitassa, *käy täysin tuntuvaiksi*. (48

s. 389. „*Uusi* imperialismi ei eroa olennaisesti mitenkään muinaisesta esikuvastaan” (Rooman valtakunnasta). Se on samanlainen *parasiitti*. Mutta luonnonlait, jotka tuomitsevat *parasiittit* tuohon, eivät koske ainoastaan yksilöitä, vaan myös kansakuntia. Kehityksen mutkallisuus ja asian olemuksen naamiointi voivat *viivyttää tuhoa, mutta ne eivät voi sitä estää*. „Tunnetusti *vatheellinen* on väite, että alistaessaan väkivalloin valtaansa toisia kansoja ja niiden maita *imperialistinen* valtio menettelee näin vain tehdäkseen nöyryyttämilleen kansoille samoja palveluksia, joita se itsekin vaatii: se ei suinkaan aio tehdä samanarvoisia palveluksia eikä pystykään niitä tekemään.”

Loppu

---

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, ss. 270—271. Toim.